

Asia: VN/12919/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Metallinjalostajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Kevään 2024 hallituksen kehysriihessä päätetyn kasvupaketin osana esitetty investointien verohyvitys on keskeinen keino edistää suuria, sähköä hyödyntäviä teollisia investointeja. Kehysriihikirjauksen mukaisesti sen tavoitteena on käynnistää tällaisia hankkeita sekä tukea puhtaan siirtymän teollisuuden ekosysteemin rakentumista Suomessa. Johdonmukainen siirtymä puhtaaseen teollisuuteen edellyttää vähähiilisesti tuotettujen metallien kysynnän ja tarjonnan kasvua. Suomen vahva metallinjalostussektori pyrkii kilpailuetuun vastuullisuuden, turvallisuuden ja kestävän valmistuksen kautta. Metallinjalostajat ry pitää tärkeänä, että nyt esitetyt toimet (investointihyvitys ja avustukset) tukisivat mahdollisimman hyvin alan investointien edistämistä. Lähtökohtaisesti kriisipuitteiden jättämä kansallinen liikkumavara on tarpeen käyttää täysimääräisesti, eikä ehtoja tule tiukentaa kansallisella sääntelyllä.

Keskeiset sisällöt

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksestä (investointihyvitys). Verohyvitykseen olisi oikeutettu yhtiö, joka toteuttaa Suomessa suuren ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävän investoinnin, jonka tukikelpoiset kustannukset olisivat vähintään 50 miljoonaa euroa. Metallinjalostajat ry esittää kuitenkin, että vähimmäistasoksi asetettaisiin 30 miljoonaa euroa, joka vastaisi avustusten rahoituskriteereitä (VN/25238/2024).

Tuemme investointihyvityksen perusteissa esitettyä ajatusta ottaa jaksot 2.6. ja 2.8. käyttöön mahdollisimman laajasti ja erityisesti sähköä käyttävien investointien toteutumiseksi. Jakson 2.6. kohdalla toivoisimme kuitenkin, että myös verkkosähköllä tuotettua vetyä hyödyntävät hankkeet sisällytettäisiin hyvityksen piiriin. Hyvityksen piiriin tulisi kuulua myös uusiutuvista lähteistä tuotetun biohiilen valmistus ja sen teollista käyttö. Metallurgisen koksen korvaaminen biohiilellä on tärkeä osa terästeollisuuden puhdasta siirtymää ja tulisi kuulua investointituen tai avustuksen piiriin.

Jakson 2.8. osalta haluamme korostaa mahdollisuutta tukea tuotannollisia investointeja tiettyihin puhtaan siirtymän kannalta välttämättömien strategisten hyödykkeiden tuotantoon, näihin liittyvien komponenttien tuotantoon sekä erityisesti kyseisten laitteistojen ja komponenttien tuotannossa tarvittavien kriittisten raaka-aineiden tuotantoon tai talteenottoon (mm. kupari, nikkeli (akkulaatu), koboltti, grafiitti, litium, platinaryhmän metallit, antimoni, arseeni, gallium, germanium, HREE, LREE, magnesium, mangaani, niobi, fosfaattikivi, fosfori, skandium, piimetalli, titaani, vanadiini, vismutti ja volframi).

Investointien yhteydessä voi olla tarkoituksenmukaista muuttaa myös tuotantokapasiteettia. Tuotantokapasiteetin kasvu ei saisi olla ehdoton este verohyvitykselle. Tuen määrä tulisi tässä tapauksessa suhteuttaa koskemaan vain alkuperäistä tuotantokapasiteettia.

Lain 6 §:n hyvityksen perusteissa tulisi olla mukana palkat ja yleiskustannukset sekä laitteiden ja järjestelmien asennuksen, valvonnan ja testaamisen kulut.

Lain 15 §:n osalta hyväksyttävät kustannukset tulisi nähdä kokonaisvaltaisesti kattaen kaikki tarvittavat toiminnalliset osakokonaisuudet, jotka eivät

välttämättä sijaitse esimerkiksi toistensa välittömässä läheisyydessä.

Lakiehdotuksessa esitetään hyvityksen vähennystä, mikäli annetussa 36 kuukauden määräajassa ei pysytä. Myönteistä on, että vähennystä ei tehtäisi yhtiölle

ulkoisesta syystä tapahtuneessa viivästyemisessä. Tässä yhteydessä esitetty harkinnanvara tulee olla laaja johtuen hankkeisiin vaikuttavien tekijöiden suuresta määrästä.

Töiden aloittamisen määritelmää tulisi vielä tarkentaa sen osalta mikä on riittävä ”peruuttamaton vaatimus” tai sitoumuksen ilmaus, joka yhtiön tulee esittää.

Kannatamme tukipäätösprosessin hallintamallia, jossa Business Finland toimisi työ- ja elinkeinoministeriön ohjauksessa. On tärkeää varmistaa, että Business Finlandille osoitetaan riittävät resurssit neuvonta- ja tukipalveluiden tarjoamiseen sekä nopean päätöksenteon mahdollistamiseen.

Tämä erityisesti siitä syystä, että esitetty 36kk aikaraja on erittäin tiukka. Mitä suurempi hanke on, sitä epätodennäköisemmin se ehtii toteutua tässä aikaikkunassa.

Vuori Saku
Metallinjalostajat ry